

گفت‌وگو

در گفت‌وگو با سیدوحید کریمی بررسی شد

نقش بایدن در کنترل نتانیاهو برای حمله احتمالی به ایران

مالک مصدق، در شرایطی که احتمال پاسخ اسرائیل به عملیات وعده صادق ۲ وجود دارد و زمزمه‌هایی برای تصمیم‌گیری نهایی در کابینه جنگ اسرائیل گرفته شده است، دولت جو بایدن در آستانه انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا تلاش می‌کند وضعیت تنش در منطقه خاورمیانه را به نحوی کنترل کند که بتواند از آتار و تبعات منفی آن بر پیروزی دموکرات‌ها و راهیابی کامالا هریس به کاخ سفید بکاهد. از این‌رو برای بررسی تأثیر معادلات منطقه خاورمیانه و مشخصا تنش تهران-تل‌آویو به گفت‌وگویی با سیدوحید کریمی، دیپلمات اسبق ایران در لندن و نیویورک و عضو گروه اروپا/آمریکای دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه نشسته‌ایم که در ادامه مشروح این کپ‌گفت را می‌خوانید.

-
-
-

✚ هر روز نتور انتخابات در آمریکا داغ‌تر می‌شود و به موازات آن اسرائیل هم خود را برای پاسخ احتمالی به ایران آماده می‌کند. در این میان بسیاری معتقدند هرگونه حمله از سوی تل‌آویو به ایران می‌تواند از سب‌آز آ کامالا هریس بکاهد و به بدنه رای دونالد ترامپ بیفزاید. در چنین شرایطی آیا جو بایدن می‌تواند بنیامین نتانیاهو را برای حمله محدود یا عدم حمله کنترل کند؟

به‌هیچ‌عنوان؛ چراکه در شرایط کنونی نتانیاهو به دنبال آن است که دموکرات‌ها، از جو بایدن گرفته تا کامالا هریس، در انتخابات شکست بخورند. به همین دلیل نخست‌وزیر اسرائیل دلیلی برای تبعیت از برنامه‌های جو بایدن ندارد و اتفاقا نتانیاهو به دنبال آن است که با اقدامات خود روی این انتخابات علیه دموکرات‌ها اثر بگذارد. **✚ با این اوصاف واکنش تهران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

اتفاقا این بهترین فرصت برای ایران است که تهران هم به سهم خود بتواند دموکرات‌ها را به کل از صحنه تصمیم‌گیری آمریکا کنار بزند. من تأکید می‌کنم که این ارزش آزمایش دارد.

✚ به چه دلیل چنین باوری دارید؟

چون اگر کامالا هریس هم رئیس‌جمهور بشود، مانند جو بایدن با ایران رفتار خواهد کرد و یک سیاست فریب را به کار خواهد برد. اگر خاطرتان باشد باراک اوباما، رئیس‌جمهور اسبق دموکرات آمریکا، به‌صراحت عنوان کرده بود که من بیشترین کمک تاریخ آمریکا را به اسرائیل کردم. در یک سال اخیر پیس از عملیات طوفان الاقصی هم جو بایدن ادعا کرده که من بیشترین کمک تاریخی را به اسرائیل کرده‌ام.

با این اوصاف آیا عقلانی است که ما به رؤسای جمهور دموکرات اعتماد کنیم که سیاست اغفال و فریب را در دستور کار دارند؟ قطعاً خیر! چون مطمئن باشید که کامالا هریس هم مانند اوباما و بایدن رفتار می‌کند. لذا واقعا کنشگری ایران در شرایط کنونی برای تأثیرگذاری بر فضای انتخابات آمریکا و کناررفتن دموکرات‌هایک سناریوی ایدئال است. همان‌طور که گفتیم، حداقل ارزش امتحان را دارد.

✚ اما دونالد ترامپ در وضعیت کنونی توان مدیریت تنش در این سطح را دارد؟
قطعاً بله؛ چراکه او یک تاجر است و سعی خواهد کرد هزینه‌های آمریکا را کاهش بدهد. به همین دلیل معتقدم اگر او رئیس‌جمهور شود، کمک‌های تسلیحاتی و نظامی خود به اسرائیل را قطع خواهد کرد و تلاش می‌کند درگیری‌ها به نقطه پایانی برسد. اما ما رفتار دموکرات‌ها را دیده‌ایم، آنها جنگ‌طلب‌تر از جمهوری‌خواهان عمل کرده‌اند.

✚ جو بایدن هم تلاش کرده است وضعیت را کنترل کند.

تلاش او واقعی نیست؛ اگر چنین بود تاکنون اسرائیل کنترل شده بود. جو بایدن هم سیاست اغفال و فریب را یی گرفته است. همین یکی، دو روز گذشته خبرهایی دال بر ارسال سامانه موشکی تاد به اسرائیل برای مقابله با حمله احتمالی موشکی بالستیک بعدی ایران به سرزمین‌های اشغالی شنیده می‌شد. این نشان می‌دهد که شرکت‌های اسلحه‌سازی هم از جنگ، تنش، ناامنی و بحران نهایت استفاده را می‌برند.

✚ در چند روز اخیر احتمال تأخیر حمله احتمالی اسرائیل به ایران تا پس از انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا شنیده می‌شود. به باورتان نتانیاهو چنین عمل خواهد کرد و پاسخ احتمالی را به بعد از تعیین تکلیف انتخابات آمریکا موکول خواهد کرد؟

خیر؛ به نظر من نتانیاهو چنین عمل نمی‌کند؛ چون همان‌طور که گفتیم نخست‌وزیر اسرائیل به دنبال آن است که با اقدامات خود روی انتخابات آمریکا اثر بگذارد و باعث شکست دموکرات‌ها شود. پس بعید است حمله احتمالی را به بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری موکول کند. در این میان نکته حائز اهمیتی که نباید فراموش کرد این است که از نظر وسعت جغرافیایی، ایران ۸۲ برابر باریک‌ه‌ای به نام اسرائیل است. بنابراین در مورد توان اسرائیل نوعی بزرگ‌نمایی شده است. واقعا نتانیاهو و اسرائیل توان ضربه‌زدن به ایران را ندارد. بااین‌حال باید از هر طریقی مانع از گسترش تنش و جنگ شد. واقعا ایران می‌تواند چه به شکل مستقیم و چه غیرمستقیم با ساختار هیئت حاکمه آمریکا مذاکراتی انجام دهد تا تنش کنترل شود. هرچند به باور من دموکرات‌ها توان کنترل تنش را ندارند. ما یک دیگه نایلمتیک و برداشت منعطف از دموکرات‌ها و نیویورکی‌ها داریم؛ در صورتی‌که آنها سیاست اغفال و فریب را در دوره اوباما و هم در دوره جو بایدن در قبال جمهوری اسلامی ایران پیاده کردند. بله در نیویورک دسترسی‌ها و کانال‌های ارتباطی جمهوری اسلامی ایران با دموکرات‌ها برقرار است، اما واقعا نمی‌دانم ما چنین کانال‌های ارتباطی هم با جمهوری‌خواهان داریم یا خیر. اگر نداریم، واقعا به فوریت باید این کانال‌های ارتباطی یا جمهوری‌خواهان هم برقرار شود. ما باید برای هر سناریویی، حتی پیروزی دونالد ترامپ در انتخابات، آماده باشیم و اتفاقا دویاره تکرار می‌کنم که ما باید از این فرصت استفاده کنیم و مانع از پیروزی کامالا هریس شویم. به اور من تصمیم‌گیرندگان نهایی و کنشگران تعیین‌کننده در عرصه سیاست خارجی آمریکا، جمهوری‌خواهان هستند. نه دموکرات‌ها. شما به تاریخ دیپلماسی آمریکا نگاه کنید؛ اتحاد دو آلمان در زمان جمهوری‌خواهان اتفاق افتاد، بهبود روابط با چین در دوره جمهوری‌خواهان اتفاق افتاد، پایان جنگ ویتنام در دوره جمهوری‌خواهان اتفاق افتاد و … بگذارید این‌گونه بگویم که دموکرات‌ها مرد کارهای بزرگ سیاست خارجی آمریکا نیستند. یقین بدانید که سیاست اوباما و بایدن در دوره کامالا هریس هم ادامه پیدا خواهد کرد که نه به نفع جمهوری اسلامی ایران است، نه به نفع فلسطینیان و نه به سود هیچ کشوری در خاورمیانه.

✚ برای سؤال پایانی، از نگاه شما ایران چگونه در شرایط فعلی از کارت نفوذ منطقه‌ای، موشکی و هسته‌ای خود استفاده خواهد کرد؟

اگر بخوام از نگاهی کلی به پرسشش شما پاسخ بدهم، جمهوری اسلامی ایران حتی در شرایط کنونی نیز چه با کارت هسته‌ای، چه با کارت موشکی و چه با کارت نفوذ منطقه‌ای، باز هم توان غافلگیری را دارد. واقعا عملیات وعده صادق ۲ برای ایران یک پیروزی بود و نمی‌توان این را انکار کرد. حالا اینکه تهران چگونه از این کارت‌ها در چه برهه زمانی استفاده می‌کند، موضوع دیگری است که باید بحث مفصلی درباره آن انجام داد.

www.sharghdaily.com

سعید حجاریان در گفت‌وگو با «شرق»

وفاق با کدام خوانش؟

مرجان زهرانی

«دولت چهاردهم، دولت وفاق ملی است»؛ این جمله‌ای است که مسعود پزشکیان بعد از معرفی کابینه به مجلس بر زبان آورد و دولت چهاردهم را دولت وفاق ملی نامید. اگرچه پیش از آن و در جریان سخنرانی‌ها و مناظره‌های انتخاباتی، تحقق «وفاق ملی» شعاری برترکار بود، نه مسعود پزشکیان و نه همراهان و نزدیکانش در این مدت به‌روشنی نگفته‌اند که از «وفاق ملی با کدام خوانش» صحبت می‌کنند؟ شاید همین باعث شده دولتی که عده‌ای را «دولت وفاق ملی» می‌خوانند، گروهی دیگر «کابینه سهامی عام» توصیفش کنند. حالا بعد از تشکیل دولت، درست زمانی که دست‌ان‌دازهای عمل به وعده‌هایک به یک‌پدیار می‌شوند، ناظران هشدار دهنده که تحقق مطالبات مردم در به ثمر نشستن وفاق ملی چندر مؤثر است. اما پیش از هر چیز در همین نخستین ماه‌های شروع به کار کابینه باید فهمید که شعار اصلی دولت پزشکیان چه مختصاتی دارد؛ امری که در مسیر نقد دولت پزشکیان اهمیت بسزایی خواهد داشت. سعید حجاریان در این گفت‌وگو با تقسیم وفاق به دو دسته «وفاق فایده‌گرایانه» و «وفاق قراردادگرایانه» معتقد است دولت پزشکیان موازنیک جریان‌ها و نخله‌هاست که آن را به وفاق ترجمه می‌کند و نوع وفاق مدنظر دولتش از نوع فایده‌گرایانه است. آنچه در این پرسش و پاسخ مغفول مانده یا نقدهای احتمالی که به آن وارد است، در نوبه دیگر و دوباره با سعید حجاریان در میان گذاشته می‌شود تا فضایی برای گفت‌وگو بر سر مفهوم وفاق ملی شکل بگیرد. گفت‌وشنودهایی که حاصل آن می‌تواند در گام اول منجر به واکاوی هرچه بیشتر این مفهوم شده و در نهایت مسیر تحقق آن را فراهم آورد.

✚ همان‌طور که اطلاع دارید، این روزها حول مفهوم «وفاق» و نسبت آن با دولت آقای پزشکیان بحث‌های زیاد و درخور توجهی در گرفته است. هدف ما هم در این گفت‌وگو شنودن بحثی حول‌وحوش همین مفهوم است. به‌عنوان پرسش نخست تعریف شما از وفاق چیست؟

پیش از پاسخ به پرسش شما، لازم است بگویم من قبل از برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری یادداشتی انتقادی با عنوان «اصلاح‌طلبان؟ خیر، متشکرکم!» خطاب به بخشی از اصلاح‌طلبان نوشتم و پس از آنکه مورد نقد قرار گرفت، تصمیم گرفتم به برخی از آنها پاسخ دهم؛ بنابراین لابه‌لای این پرسش و پاسخ به آن مطلب و بعضی نقدها هم گریزی خواهم زد.

درباره پرسش شما نخست لازم است بحث لغوی کنیم. «وفاق» مصدر است از باب مفاعله؛ یعنی موافقه و خب این نشان می‌دهد که ما به مفهومی طرفینی مواجهیم از جنس ندانستن و بده‌بستان و عقد. بنابراین باید این سؤال را پیش بکشیم که وفاقی که الان مطرح شده است، میان چه اجزایی انجام شده یا در واقع طرفین عقد چه کسانی بوده یا هستند؟ آیا عقد در بالا (ساخت قدرت) رخ داده است؟ میان پایینی‌ها (جامعه) بوده؟ یا بین پایین (جامعه) و بالا (دولت) اتفاق افتاده است؟ از چیزی که از مقدمات و نتیجه انتخابات استنباط می‌شود و دست‌کم بخش‌هایی بر آن اصرار می‌ورزند، این است که وفاق میان بالایی‌ها بوده است. البته بخشی از پایینی‌ها، یعنی رای‌دهنده‌ها هم این فرایند را تسهیل کردند، ولی به هر حال بخش زیادی در انتخابات شرکت نکردند. اگر بخواهم جزئی‌تر بحث کنم، تاگزیر از طرح یک مثال هستم. وقتی صحبت از معامله می‌کنیم، فرض‌مان بر این است که دو طرف وجود دارد؛ خریدار و فروشنده. زمانی هم که قراردادی شکل می‌گیرد و واژه (contract) یا «عقد» را مراد می‌کنیم، یعنی پیمانی صورت گرفته است. در مقابل، لغتی هم داریم که گاهی اوقات خود را بر مفهوم «قرارداد» تحمیل می‌کند یا درواقع خلط مفهوم می‌شود و آن، «قرار و مدار» است. چیزی شبیه «pact» یا آن‌طور که عرب‌ها می‌گویند «مواضعه» که با تسامح می‌توان به آن «بتانی» گفت.

✚ با این اوصاف و با توجه به این تفکیک‌ها، انتخابات اخیر از کدام نوع بوده است؟

شاید مناسب باشد برای پاسخ به این پرسش، گریزی به فلسفه سیاسی بزنیم. در میان مکاتب مهم سیاسی و اخلاقی نهائیتا دو مکتب به دیدار نهایی یا مسابقه فینال رسیده‌اند؛ یکی مکتب «فایده‌گرایی» و دیگری مکتب «قراردادگرایی». لازم است کمی درباره این دو مکتب و فواید و مضار هر یک بحث کنم. پیش از آن، برای کاربردی‌شدن، این دو مفهوم را به مفهوم «وفاق» پیوند داده و بحث را حول «وفاق فایده‌گرایانه» و «وفاق قراردادگرایانه» ادامه می‌دهم. وفاق فایده‌گرایانه از جنس منفعت است؛ چنان‌که می‌دانیم فایده مترادف منفعت است. به قول عرب‌ها، المنفعته هئی المصلحهه وزنا و معنا. همان‌طور که مفهوم «national interest» یا می‌توان هم به منفی تلقی کرد؛ چون به هر حال فردی در قامت جرمی منتفع، نوعی نتیجه‌گرایی (consequentialism) هم وجود دارد. به این معنا که اساسا نگاه‌ها از مقدمات و فرایندها برداشته و به نتایج معطوف می‌شود. امری که در انتخابات اخیر دیده شد و حتی شمارای از نزدیک‌ترین دوستان ما به این منطق صحبت کردند. در این پارادایم، نقضی در تعلیق فرومی‌رود و نگاه‌ها به‌عامل‌ها و بازیگران پشت پرده معطوف می‌شود که حول پروژه‌ای هم‌داستان شده‌اند. چنان‌که دیدیم، گفته شد وفاق باعث توسعه، امنیت، رفاه و امثال آن می‌شود.

بی‌آنکه سختی از زیربناهای تئوریک این نوع وفاق به میان بیاید. البته تا اینجا نمی‌توان لزوماً این نتیجه‌گرایی را امری منفی بالاست؛ یعنی همه انتظار شکفتی دارند. مثلاً به‌راحتی گفته می‌شود امکانات فلان نهاد در اختیار بهمان کاندیدا قرار گرفته است و مثلاً روستا به روستا در حال خرید رای هستند. یا از سوی دیگر می‌گویند فلان مقام سیاسی در وزارت کشور یا هر کجای دیگر نگذاشته است آرا جابه‌جا بشود. اینجا شاید در کوتاه‌مدت مفید باشد، اما در بلندمدت نمی‌توان به آنها خوش‌بین بود؛ یعنی شما در غیاب «قرارداد» همواره منتظر غیاب قرارداد مبتنی بر متن، به‌سرعت «فرمان» حاکم می‌شود. شما توجه کنید در پروسه انتخابات ما عدم قطعیت تا چه حد بالاست؛ یعنی همه انتظار شکفتی دارند. مثلاً به‌راحتی گفته می‌شود امکانات فلان نهاد در اختیار بهمان کاندیدا قرار گرفته است و مثلاً روستا به روستا در حال خرید رای هستند. یا از سوی دیگر می‌گویند فلان مقام سیاسی در وزارت کشور یا هر کجای دیگر نگذاشته است آرا جابه‌جا بشود. اینجا شاید در کوتاه‌مدت مفید باشد، اما در بلندمدت نمی‌توان به آنها خوش‌بین بود؛ یعنی شما در غیاب «قرارداد» همواره منتظر

عکس:سپهرنگارنی شرق

شرق

خبر

سامانه خودنویس پتانسیل حذف واسطه‌ها در بازار اجاره‌بهارا دارد

حمیدرضا به‌گنذر، عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی به بیان توضیحاتی درباره لزوم تقویت سامانه خودنویس پرداخت و آن را ابزاری مهم برای حذف واسطه‌ها و کاهش هزینه‌های مردم در بخش اجاره مسکن دانست و بر ضرورت ایجاد هماهنگی بیشتر در اجرای آن تأکید کرد. عباس صوفی، نماینده قامنین و همدان در مجلس شورای اسلامی و عضو کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی در ارتباط با نقش سامانه خودنویس در کاهش هزینه‌های مردم و حذف واسطه‌ها در حوزه اجاره مسکن اظهار کرد: «سامانه خودنویس که توسط وزارت مسکن راه‌اندازی شده، توانسته تا به امروز بیش از هزارو ۶۰۰ میلیارد تومان در هزینه‌های مردم برای عقد قراردادهای اجاره مسکن صرفه‌جویی کند. بااین‌حال، نیاز به تقویت و بهبود عملکرد آن وجود دارد. هرچه بتوانیم واسطه‌ها را در بازار مسکن کمتر کنیم، قیمت‌ها مناسب‌تر و منافع مردم بیشتر خواهد بود.»

وی در ادامه افزود: «متأسفانه در بسیاری از بخش‌ها ورود واسطه‌ها به جای حل مشکلات، باعث تشدید آنها شده است. این مسئله در حوزه مسکن، چه در زمینه اجاره و چه در خرید و فروش نیز صدق می‌کند. با این وجود، بر اساس آماری که وزارت مسکن ارائه داده، تاکنون حدود ۹۰۰ هزار نفر در این سامانه ثبت‌نام کرده‌اند که این تعداد حدود ۱۵ درصد از کل متقاضیان را شامل می‌شود. این یعنی هنوز استقبال گسترده‌ای از این سامانه صورت نگرفته و حدود ۸۵ درصد افراد نتوانسته‌اند از خدمات آن بهره‌مند شوند.»

صوفی تأکید کرد: «یکی از چالش‌های موجود این است که نمی‌توانیم نقش بنگاه‌های املاک را یکباره حذف کنیم. این صنف به‌هر‌حال قانونی است و نقش مهمی در این بازار دارد و حلالاً باید ارائه خدمات رقابتی بیشتری را نیز به مردم اعطا کند تا مردم به آن مراجعه کنند. از طرفی هم مردم و مستأجران برای ارتباط مستقیم با یکدیگر نیاز به ابزار و روش مناسبی دارند که این سامانه آن را فراهم کرده و باید تقویت کند.»

نماینده قامنین و همدان خاطر‌نشان کرد: «در کل، هرچه بتوانیم نقش واسطه‌ها را کاهش دهیم، شرایط بهتر خواهد شد. اما باید واقعیت‌ها را نیز در نظر بگیریم. نقش بنگاه‌های املاک نیز باید به‌درستی تعریف شود. به‌طور کلی، سامانه خودنویس اقدام بسیار خوبی است.»

دستگیری ۲ تیم تروریستی در جنوب سیستان و بلوچستان

دو تیم تروریستی وابسته به گروهک جیش‌الظلم در جنوب سیستان و بلوچستان توسط سربازان گمنام امام زمان (عج) دستگیر شدند.

کدام اره کل اطلاعات سیستان و بلوچستان روز دوشنبه با صدور اطلاعیه‌ای اعلام کرد: با رصد‌های مستمر اطلاعاتی و سلسله عملیات آفندی سربازان گمنام امام

زمان(عج) در اداره کل اطلاعات سیستان و بلوچستان و با پشتیبانی مؤثر فراجای استان، دو تیم تروریستی وابسته به گروهک جیش‌الظلم در شهرستان‌های راسک و سرباز مورد شناسایی قرار گرفته و تمامی اعضای آن دستگیر شدند. این اطلاعیه می‌افزاید: بر اساس اطلاعات قبلی و اعترافات صریح افراد بازداشت‌شده، آنها با استفاده از سلاح‌های جنگی و سازه‌های انفجاری، قصد انجام اقدامات تروریستی و ایجاد ناامنی در استان را داشتند که با عنایات الهی، پیش از هرگونه عملیات ضدامنی، بازداشت‌شده و محل اختفای سلاح و تجهیزات انفجاری آنها با کمک مردم شریف استان کشف و ضبط شد.

سربازان گمنام امام زمان(عج) ضمن تشکر صمیمانه از همکاری‌های مردمی در کشف توطئه‌های تروریستی، همچنان تقاضا دارند هرگونه تحرکات مشکوک گروهکی و تروریستی را به ستاد خبری اداره کل اطلاعات استان، شماره ۱۱۳، گزارش کنند.

۸مهر

صفحه

۸